

Tanácskozik a Magyar Szocialista Munkáspárt X. kongresszusa

Benkei András elvtárs beszéde

Dr. Horváth István elvtárs

felszólalása

A belügyminiszter beszéde bevezetőjében elmondta: a belső ellenséges elemek tevékenysége és befolyása az elmúlt évtizedben folyamatosan csökkent. A szocialista társadalom építésében elért eredményeink, a párt megbízásának kiszélesedése és megszilárdulása, valamint szövetségünk a Szovjetunióval, a Varsói Szerződésben tömörült országokkal egyértelművé tette, hogy a kapitalizmus restaurálása Magyarországon nem lehetséges.

Ezután arról szólt, hogy a Belügyminisztérium munkájának homlokterében a bűnözés megelőzése, az elkövetett bűncselekmények felderítése és bizonyítása áll.

Fokozott erőfeszítéseket teszünk a társadalmi tulajdon és a népgazdaság védelme érdekében. Eközben sok problémával találkozunk. Ma sem könnyű elhatárolni például — különösen gazdasági területen — az ésszerű kockázatot a hibáktól és a hibákat a bűnöktől, megítélésükben meglehetősen széles körben tapasztalható bizonytalanság, bátortalanság. Ez alól esetenként a mi szerveink sem mentesek, pedig a visszasságok, a lazaságok elleni határozatlan fellépés, az ellenőrzés elmulasztása gyakran bűncselekmények elkövetésének enged teret. A Központi Bizottság beszámolója is nyomtatékkal hívja fel a figyelmet a gazdasági területen előforduló visszasságokra, a nyilvánvaló visszaélésekre — az árdrágításokra, csalásokra, harcászolási jelenségekre —, amelyekkel szemben az eddigieknél sokkal határozottabban kell büntetőeljárások útján is fellépni. Ezt hangsúlyozva mindjárt szeretném aláhúzni azt a fontos elvi kérdést, amelynek a gyakorlatban feltétlenül érvényt szerzünk, hogy a Belügyminisztérium feladata a bűnüldözés, a felderítés és a megelőzés, de semmi esetre sem az, hogy kifejezetten gazdasági, termelési problémákba vagy politikai, ideológiai vitákba avatkozzon be.

Pártunk politikai iránymutatását követve betartottuk és a jövőben is betartjuk azt az alapvető elvet, hogy ideológiai kérdésekben tévelygők, vagy ellenséges világnézetű — de egyébként ellenséges tevékenységet nem folytató — személyekkel a marxista világnézetet és nem a rendőrséget kell szembeállítani. Ami a politikai ellenzékiesség kérdését illeti: amíg az nem ellenséges tevékenység, hanem a nézetek nyílt összeütközése, addig nincs helye a belügyi szervek adminisztratív beavatkozásának. Azért teszem ezt szövé e helyen, hogy a közvélemény ne a Belügyminisztériumtól várjon beavatkozást olyan politikai, kulturális és kifejezetten gazdasági ügyekben, amelyekben a bűncselekmények gyanúja nem áll fenn, s politikai, más állami vagy gazdasági szerv intézkedésére volna szükség.

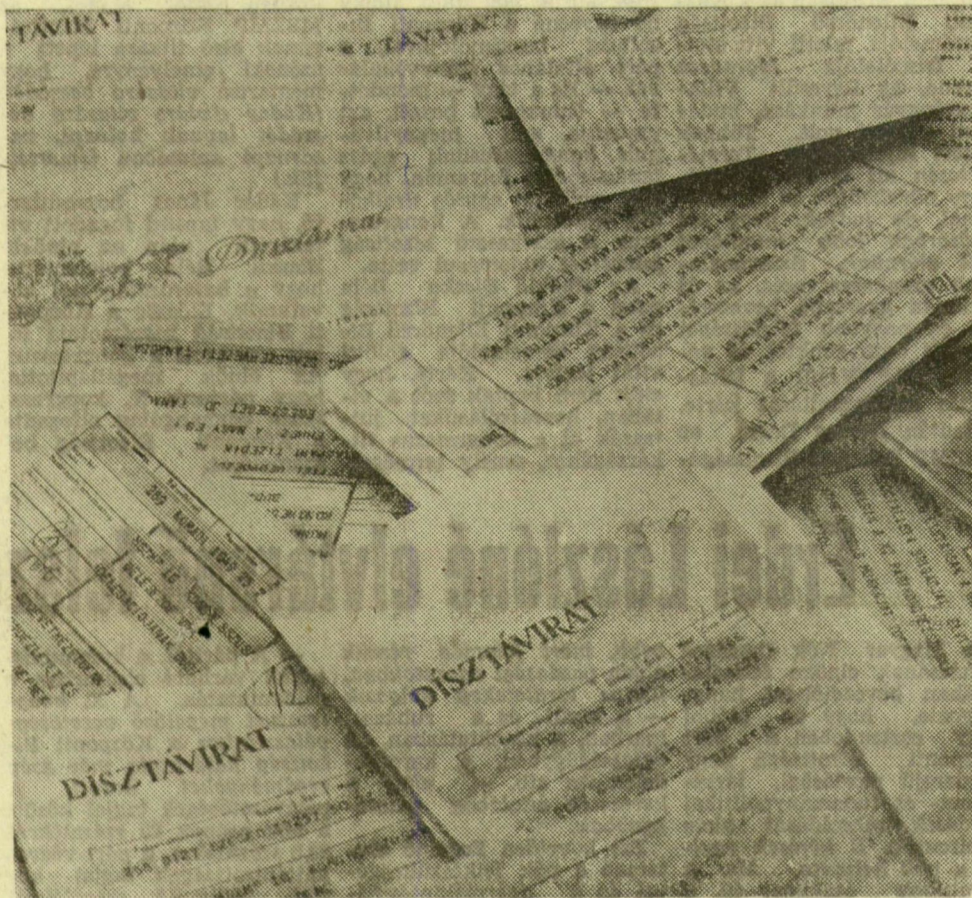
A fiataloknak mindössze 1,1 százaléka okoz gondot az igazságügyi, belügyi szerveknek. De ez a csekély arány sem feleltetheti a belügyi szervek kötelezettségeit, hogy a fiatal bűnelkövetők száma csökkenjen.

A közbiztonság fokozottabb védelméről szólva hangsúlyozta: a bűnüldözés

munka egyre erőteljesebben a visszaeső, veszélyes bűnözők tevékenységének korlá-

tozására, visszaszorítására irányul. A bűnözés alakulását általában csökkenő tendencia jellemzi, még akkor is, ha egyes bűncselekményfajták száma időnként növekszik, és előfordulnak súlyos, a lakosságot, a társadalmat joggal nyugtalanító bűncselekmények is. Vannak még — különösen Budapesten és a nagyvárosok többségében — a társadalom rendjére és biztonságára fokozott veszélyt jelentő hulligánok, konok bűnöző elemek. Velük szemben joggal vár erősebb fellépést a közvélemény és erre kötelez bennünket a Központi Bizottság határozata is — mondotta többek között Benkei András.

A X. PÁRTKONGRESSZUSNAK AZ ORSZÁG MINDEN TÁJARÓL KÜLDIK AZ ÜDVÖZLŐ TÁVIRATOKAT

Dr. Márta Ferenc:

Korszerűsíteni kell a felsőfokú képzés színvonalát

Dr. Márta Ferenc akadémikusnak, a József Attila Tudományegyetem rektorának felszólalását a X. pártkongresszuson lapunk november 25-i számában — helyszíne miatt — röviden ismertettük. Az alábbiakban közreadjuk beszédét.

A Központi Bizottság kongresszusi irányelvei és a kongresszus elé terjesztett beszámolója nyomtatékosan hangsúlyozza oktatási-nevelési rendszerünk továbbfejlesztésének, magasabb színvonalra való emelésének fontosságát, és ennek a feladatnak a megoldását szocialista társadalmunk továbbfejlődése egyik alapvető kérdésként jelöli meg. Felsőoktatásunk fejlődését jól tükrözik a Központi Statisztikai Hivatal által a kongresszusra készített írásbeli anyagban található adatok is, és természetesen nem hallgatható el az a jelentős mértékű fejlődés sem, amely társadalmunk igényeinek megfelelően a felsőoktatás szerkezeti összetételének, valamint a hallgatók és oktatók szociális és politikai arculatának megváltozásában következett be. A felszabadulás előtti helyzethez mérten nagymértékű a fejlődés — a felsőoktatási intézmények számának ötszörösre való növekedése jelentősen kiszélesítette a felsőfokú képzés lehetőségeit, de ugyanakkor egyes területein felültesebb tömegképzést és minőségi hiányt eredményezett. Eppen ezért fontos, hogy felsőoktatásunk fejlesztésében a mennyiségi növekedés mellett elsősorban a minőségi fejlesztés kerüljön előtérbe, egyrészt azért, mert a mennyiségi növelés nem tartott lépést az oktató munka színvonalának emeléséhez szükséges feltételek biztosítása, másrészt a felsőfokú vég-

zettséggel rendelkezőkkel szemben a tudomány fejlődése és a társadalom megnövekedett igényeinek kielégítése nagyobb és sok tekintetben új követelményeket támaszt.

Az egyetemi és főiskolai képzés színvonalának emelésével kapcsolatos feladatok közül szeretnék néhány olyat megemlíteni, amelyek megvalósítása elkezdődött, s elsősorban az egyetemre hárul, és olyanokat is, amelyek csak részben vagy egyáltalán nem tartoznak az egyetem hatáskörébe.

Az egyik, annak az alapvető követelménynek eleget tenni, hogy az egyetemi képzés feleljen meg a mai gyorsan fejlődő élet igényeinek. Az utolsó két-három évtizedben a tudományok halatlan gyors ütemű fejlődése folytán állandóan növekvő új ismeretanyag követése is egyre nehezebb feladatot jelent, de még nagyobb nehézségekbe ütközik az oktatásba történő beépítése. Felsőoktatásunkban jelenleg az egyik legnagyobb problémát az jelenti, hogy az új ismeretanyag oktatásba való beillesztése nem oldható meg a korábban alkalmazott módszerekkel. Ez a kérdés régebben ugyanis megoldható volt a tananyag bővítésével, új tantárgyak beiktatásával, a képzés szakosításával. Napjainkban azonban ennek az útnak a követése különösen a természettudományi és műszaki tárgyakkal többségénél reménytelen és céltalan is. Az egyetem ma már a képzési idő jelentős növelésével és a képzés további szakosításával sem vállalkozhat arra, hogy hallgatóinak egy egész életre szóló felkészítést, tudásanyagot adjon. Az

hogy ez a politika újabb győzelmeket arasson, hogy a szocializmus teljes felépítése valóssá váljék, mert az ifjú nemzedék élvez majd legtöbbször annak minden gyümölcsét.

A mi ifjúságunk már szocializmust építő társadalmunkban született — mondotta —, ezért számára a szocializmus természetes életközeg. Esméljéhez őszintén vonzódik, gyakorlatunkkal szemben azonban időnként és helyenként talán túlzottan is kritikus. Ebben a kritikusságban természetesen sokféle hatás keveredik; a tapasztalatlanság, a javító jószándék, a burzsoá demagógia, a nemzetközi munkásmozgalomban fellelhető különféle nézetek és nem kevésbé társadalmi gyakorlatunk újratermelő ellentmondásai, fogyatékosai is. Ezért örülünk annak, hogy gazdasági, a politikai és a pártunk nem a felszíni jelenségekből ítéli meg az ifjú társadalmi összefogással hasznosított tevékenységét, hanem a lényegből tekintve meg az ifjú magyar ifjúság fejlődését továbbtanulásának lehetőségeit.

Ezután a párt Központi Bizottságának ifjúságpolitikai határozatáról szólt és örömmel üdvözölte azt a javaslatot, amely leszállítja a pártba való tagfelvétel korlátját 18 évre.

Bízunk abban, hogy ezzel tovább gyarapszik az ifjúság körében is a kommunista tábora és a KISZ-vajon elég figyelmet kap-e

ben aktívan tevékenykedő fiatal párttagok száma — felelően kidolgozva az általános iskoláktól az egyetemig az egységes közoktatási és

szakoktatási koncepció? Az igények abban fogalmazódnak meg, hogy közoktatásunk igazodjék jobban a gazdasági, a politikai és a kulturális szükségletekhez, társadalmi összefogással hasznosított tevékenységét, hanem a lényegből tekintve meg az ifjú magyar ifjúság fejlődését továbbtanulásának lehetőségeit.

Ezután a párt Központi Bizottságának ifjúságpolitikai határozatáról szólt és örömmel üdvözölte azt a javaslatot, amely leszállítja a pártba való tagfelvétel korlátját 18 évre.

Bízunk abban, hogy ezzel tovább gyarapszik az ifjúság körében is a kommunista tábora és a KISZ-vajon elég figyelmet kap-e

ben aktívan tevékenykedő fiatal párttagok száma — felelően kidolgozva az általános iskoláktól az egyetemig az egységes közoktatási és

iskolákban, az egyetemeken és főiskolákon megszerzett tudás csak alapja lehet az egész életre kiterjedő tanulási, önképzési folyamatnak. Ebből viszont következik, hogy az egyetemi oktatás feladata egy gondosan megválasztott tananyag felhasználásával olyan készségek kifejlesztése és módszerek elsajátítása, amelyek mai és holnap körülményeink között az alkotó értelmiségi tevékenységnek nélkülözhetetlen követelményei. A tananyag tehát nem az egyedüli cél a képzésben, mint régen volt, hanem eszköz is az említett készségek kialakításában.

Ennek az előzőekben vázolt és egyes szakok képzése szempontjából fontos tananyagának összeállítására nem könnyű feladat objektíve sem, de azért sem, mert az adott szak képzésében részt vevő tanszék mindegyike többet lát fontosnak ebbe a tananyagba — presztízs és feltételek miatt — meg tekintély csorbulás címén — belezsúfolni, mint ami szükséges. Szükséges ebben a tekintetben bizonyos szemléletváltozás. A ma szakembere nem lehet sem polihisztor, de nem lehet annyira szűk területet ismerő specialista sem, akire joggal illik Bernard Shaw ama szatirikus megjegyzése: a polihisztor ma azt jelenti, semmit sem tudni gyakorlatilag az egészről és a túlságosan szűk területre értő specialista pedig mindent tud a semmiből. Néhány szak esetében pedig tapasztalható volt olyan törekvés, hogy olyan polihisztorokat képezzenek, akik az adott szak egyes részismeretét is olyan részletesen ismerik, mint az azt művelő és oktató tanszék, holott ezek vezetői sokszor nem sokat tudtak a többiéből. Szerencsére vannak ellentétes és pozitív példák is.

Az előzőekhez kapcsolódó kérdés a tehetségek kiválasztásának problémaköre. Ez nagyon lényeges kérdés, mert az előzőekben említett készséget csak azoknál lehet kialakítani és kifejleszteni, akiknél ennek alapja az adott szak iránti érzék, képesség formájában megtalálható. Ezzel összefüggésben említhető meg az a probléma, hogy nálunk a tehetség fogalmát túlságosan leszűkítjük az értelmiségi pályákra. A tehetség pedig valójában az egész emberi munka, az alkotás minden területére érvényes, és